

**Témy dizertačných prác na EBF UK
pre akademický rok 2026/2027**

TÉMA č. 1

Slovenský názov:	Lutherova teológia v evanjelických spevníkoch na území dnešného Slovenska
Anglický názov:	Luther's Theology in Evangelical Hymnals on the Territory of Today's Slovakia
Forma štúdia:	denná/externá
Jazyk:	slovenský
Školiteľ:	doc. PhDr. Miloš Klátik, PhD.
Pracovisko:	Katedra systematickej teológie
Abstrakt (SK):	Spevník svojim vlastným spôsobom odzrkadľuje nielen dejiny teológie a spirituality určitej konfesie, ale aj konkrétneho regiónu v ktorom bol používaný. Stáva sa tak cenným svedectvom o vývine vierouky, katechetiky, jazyka, hudby i kultúry. Práve táto práca ponúkne ucelený pohľad na Lutherovu teológiu v evanjelických spevníkoch na území dnešného Slovenska – Tranoscus (1636), Zpěvník evangelický (1842) a Evanjelický spevník (1992). Zároveň chce práca ponúknuť aj teologické zhodnotenie, porovnanie vybraných piesní, ktoré vznikli v rozličnom období a počas rôznych vieroučných vplyvov, ktoré prichádzali na územie Slovenska. Práca chce poukázať aj na piesne a autorov, ktorí sa snažili v piesňach obsiahnuť reformačné zásady
Abstract (EN):	In its own way, the hymnal reflects not only the history of theology and spirituality of a particular denomination, but also of the specific region in which it was used. It thus becomes a valuable testimony to the development of doctrine, catechesis, language, music, and culture. This work offers a comprehensive view of Luther's theology in Protestant hymnals in what is now Slovakia – Tranoscus (1636), Zpěvník evangelický (1842) and Evanjelický spevník (1992). At the same time, the work also aims to offer a theological evaluation and comparison of selected songs that were written in different periods and during different doctrinal influences that came to Slovakia. The work also aims to highlight songs and authors who sought to incorporate Reformation principles into their songs.
Výskumný zámer:	Podat' ucelený pohľad na Lutherovu teológiu v evanjelických spevníkoch na území dnešného Slovenska – Tranoscus (1636), Zpěvník evangelický (1842) a Evanjelický spevník (1992). Rovnako chceme prehĺbiť poznanie Lutherovej teológie, ktorá sa odzrkadlila aj v duchovnej piesni a napokon zhodnotiť prínos týchto duchovných piesní s reformačným odkazom v evanjelických spevníkoch. Súčasťou

práce je aj porovnanie vybraných piesní z teologického hľadiska s piesňami, ktoré vznikajú počas postupne sa prejavujúcich iných vieroučných prúdov prichádzajúcich na územie Slovenska.

Research objective: To provide a comprehensive overview of Luther's theology in Protestant hymnals in what is now Slovakia – *Tranoscius* (1636), *Zpěvník evangelický* (1842) and *Evanjelický spevník* (1992). We also want to deepen our understanding of Luther's theology, which is also reflected in spiritual songs, and finally evaluate the contribution of these spiritual songs with a reformatory message in Protestant hymnals. The work also includes a comparison of selected songs from a theological point of view with songs that are created during the gradual emergence of other doctrinal currents coming to Slovakia.

TÉMA č. 2

- Slovenský názov: **Augsburské vyznanie a jeho recepcia na Slovensku od reformácie po súčasnosť**
- Anglický názov: **Augsburg confession and its reception in Slovakia from the Reformation to the Present**
- Forma štúdia: denná/externá
- Jazyk: slovenský
- Školiteľ: doc. PhDr. Miloš Klátik, PhD.
- Pracovisko: Katedra systematickej teológie
- Abstrakt (SK): Zhodnotenie vplyvu Augsburského vyznania na duchovné dejiny Slovenska od počiatkov reformácie po rok 2017. Výskum sa bude opierať o významné dokumenty, osobnosti a diela, ktoré markantne ovplyvnili vývoj Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Dizertačná práca analyzuje zapracovanie Augsburského vyznania do jej teológie a systematicky zhodnotí aktuálny stav.
- Abstract (EN): Assessment of the influence of the Augsburg Confession on the spiritual history of Slovakia from the beginnings of the Reformation to 2017. The research will be based on important documents, personalities, and works that have significantly influenced the development of the Evangelical Church of Augsburg Confession in Slovakia. The dissertation analyzes the incorporation of the Augsburg Confession into its theology and systematically evaluates the current state of affairs.
- Výskumný zámer: Cieľom dizertačnej práce bude preskúmať vplyv Augsburského vyznania na tvorbu vyznaní na území dnešného Slovenska (*Pentapolitana*, *Heptapolitana*, *Scepusiana*) a teologických diel osobností ECAV.

Research objective: The aim of the dissertation will be to examine the influence of the Augsburg Confession on the creation of confessions in the territory of present-day Slovakia (Pentapolitana, Heptapolitana, Scepusiana) and the theological works of ECAV personalities.

TÉMA č. 3

Slovenský názov: **Teologický profil profesora Józefa Bergera**
Anglický názov: **Theological profile of Professor Józef Berger**
Forma štúdia: denná/externá
Jazyk: slovenský
Školiteľ: doc. PhDr. Miloš Klátik, PhD.
Pracovisko: Katedra systematickej teológie

Abstrakt (SK): Dizertačná práca sa venuje analýze teologického myslenia, pôsobenia, tvorby a prínosu profesora a dekana Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulty v Bratislave Józefa Bergera pochádzajúceho zo Sliezska, ktorý doteraz nebol na Slovensku plne zdokumentovaný a zhodnotený.

Abstract (EN): The dissertation analyzes the theological thinking, work, creativity, and contribution of Józef Berger, professor and dean of the Slovak Evangelical Theological Faculty in Bratislava, who came from Silesia and whose work has not yet been fully documented and evaluated in Slovakia.

Výskumný zámer: Spracovanie a zhodnotenie vedeckej stránky diela profesora systematickej teológie prof. ThDr. Józefa Bergera.

Research objective: Processing and evaluation of the scientific side of the work of Professor of Systematic Theology Prof. ThDr. Józef Berger.

TÉMA č. 4

Slovenský názov: **Zavrhnutie Hagary ako literárna predzvesť príbehu o obetovaní Izáka**
Anglický názov: **The Rejection of Hagar as Foreshadowing the Story of the Sacrifice of Isaac**
Forma štúdia: denná/externá
Jazyk: anglický/slovenský
Školiteľ: doc. ThDr. Dávid Benka, PhD.
Pracovisko: Katedra Starej zmluvy

Abstrakt (SK): Perikopa o zavrnutí Hagary (Gn 21) a zviazaní Izáka (Gn 22) tvoria súčasť širšieho okruhu príbehov knihy Genezis, v ktorých sa kľúčové postavy dejov musia vzdať alebo vzdávajú tých, ktorí sú im blízki. Medzi príbehom o zavrnutí Hagary a zviazaní Izáka existujú

významné podobnosti a príbuznosti na úrovni slovnej zásoby i literárnej štruktúry. Gn 21 pripravuje východiskovú pozíciu rozprávania v Gn 22, ale zároveň je pre čitateľov anticipáciou vyvrcholenia hraničnej skúšky, ktorú opisuje nasledovná kapitola. V kontraste stoja prevažne ženské kľúčové postavy Gn 21, ktoré posúvajú dej napred, s výlučne mužskými postavami kapitoly Gn 22.

- Abstract (EN):** The pericope of the rejection of Hagar (Gen 21) and the binding of Isaac (Gen 22) are part of a broader series of Genesis narratives in which key characters in the story must give up or give away those close to them. There are significant similarities and affinities between the story of Hagar's rejection and the binding of Isaac, both at the level of vocabulary and literary structure. Gen 21 sets the stage for the narrative of Gen 22, but it also anticipates for the reader the culmination of the final test described in the following chapter. In contrast, the predominantly female central characters of Gen 21, who drive the plot forward, are juxtaposed with the exclusively male characters of Gen 22.
- Výskumný zámer:** Cieľom je preskúmať diachrónny a synchronný vzťah perikôp o zavrnutí Hagary a zviazaní Izáka a analyzovať a vyhodnotiť tento vzťah z perspektívy využívania umeleckého prostriedku „foreshadowing“ s hlavným zameraním na Gn 21.
- Research objective:** To examine the diachronic and synchronic relationship of the pericopes of Hagar's rejection and Isaac's binding, and to analyse and evaluate this relationship from the perspective of the use of the artistic device of 'foreshadowing', with the main focus on Gen 21.

TÉMA č. 5

- Slovenský názov:** **Dialogická perspektíva poetických spomienok na dejiny v žalmoch 105 a 106 a jej funkcia v kultúrnej pamäti starovekého Izraela a židovstva Druhého chrámu**
- Anglický názov:** **The Dialogical Perspective of the Poetic Remembrance of History in Psalms 105 and 106 and its Function in the Cultural Memory of Ancient Israel and the Second Temple Period Judaism**
- Forma štúdia:** denná/externá
- Jazyk:** anglický/slovenský
- Školiteľ:** doc. ThDr. Dávid Benka, PhD.
- Pracovisko:** Katedra Starej zmluvy
- Abstrakt (SK):** Kniha žalmov je okrem iného poetickou reflexiou kľúčových tém a motívov náboženstva starovekého Izraela. Historické žalmy (78, 105, 106, 135 a 136) nastrojú význam minulosti pre náboženskú identitu ľudu Izrael, jeho sebapochopenie a vyjadrenie vzťahu k svojmu Bohu. Nejde tu o objektívne dejiny a nezávislý opis minulosti, ale o náboženskú identitu a procesy vytvárania kolektívnej kultúrnej

pamäte. Žalmy 105 a 106 predstavujú náboženské dejiny spomínania ako dialogický kontrapunkt chvály Božích skutkov a kajúcej perspektívy Izraela na svoju minulosť.

Abstract (EN): The Book of Psalms is, among other things, a poetic reflection on key themes and motifs in the religion of ancient Israel. The historical psalms (78, 105, 106, 135, and 136) raise the importance of the past for the religious identity of the people of Israel, their self-understanding, and the expression of their relationship to their God. It is not about objective history or an independent account of the past, but about religious identity and the processes of creating collective cultural memory. Psalms 105 and 106 present a religious history of remembrance as a dialogical counterpoint of the praise of God's deeds and Israel's repentant reflection on its past.

Výskumný zámer: Cieľom práce je z kánonicko-literárneho hľadiska preskúmať a vyhodnotiť dialogický kontrapunkt vnímania spomienok na minulosť Izraela v žalmoch 105 a 106 a jeho úlohy v rámci skupiny historických žalmov v kánonicko-literárnom kontexte Knihy žalmov na pozadí pamäťovej kultúry starovekého Izraela a židovstva Druhého chrámu.

Research objective: The aim of this thesis is to examine and evaluate the dialogical counterpoint of Israel's perception of its remembered past in Psalms 105 and 106 and its role within the group of historical psalms within the canonical-literary context of the Psalter against the background of the memory culture of ancient Israel and Second Temple Judaism.

TÉMA č. 6

Slovenský názov: **Ezechielova vízia Trónu Voza**
Anglický názov: **Ezekiel's Throne-Chariot Vision**
Forma štúdia: denná/externá
Jazyk: anglický/slovenský
Školiteľ: doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD.
Pracovisko: Katedra Starej zmluvy

Abstrakt (SK): Dizertačná práca sa zaoberá tajomným videním v úvodnej kapitole Knihy Ezechiel, ktoré je v židovskej tradícii známe ako „vízia Trónu Voza“ alebo „vízia merkavy“. Zameriava sa na jazykovú, literárnu a štrukturálnu analýzu textu Ezechielovej uvádzacej vízie so zreteľom na rozvinutý príbeh o prorokovom povolaní (Ez 1 - 3) ako aj v širšom kontexte navzájom prepojených prorockých videní. Aká je interpretácia tohto náročného textu - bizarnej vízie? Čo Ezechiel videl vo vízii Trónu Voza, v ktorej sa pojem, voz (merkava), vlastne nespomína? Aký je zámer tejto vízie vo svetle historického pozadia knihy? Ďalším cieľom výskumu je spracovať doklady o prenose a

receptii Ezechielovej vízie merkavy v období judaizmu Druhého chrámu a helenizmu, a tak prispieť k systematickému a komplexnému bádaniu zmienok o Ezechielovi v literatúre Druhého chrámu, ktoré stále nie je ukončené. V tejto súvislosti treba venovať osobitnú pozornosť zvitkom od Mŕtveho mora, hlavne Piesňam o sobotnej obete a Pseudo-Ezechielovi, ale aj ďalším relevantným textom mimo Kumránu.

Abstract (EN):

This dissertation deals with the enigmatic vision described in the opening chapter of the Book of Ezekiel, known in Jewish tradition as the "vision of the Throne-Chariot" or the "vision of the Merkabah." It focuses on a linguistic, literary, and structural analysis of the text of Ezekiel's inaugural vision concerning an elaborate call narrative (Ezek 1-3) as well as in the broader context of the prophetic visions, which are interconnected. What is the interpretation of this challenging text that renders a bizarre vision? What did Ezekiel see in the vision of the Throne-Chariot in which the term chariot (Merkabah) is not mentioned? What is the purpose of this vision in light of the Book's historical background? Another aim of the research is to examine the evidence regarding the transmission and reception of Ezekiel's vision of Merkabah in the Second Temple and Hellenistic Judaism. This contributes to the systematic and comprehensive study of the references to Ezekiel in the literature of the Second Temple, which is still ongoing. In this context, special attention shall be paid to the Dead Sea Scrolls, especially the Songs of the Sabbath Sacrifice and the Pseudo-Ezekiel, and other relevant texts outside Qumran.

Výskumný zámer:

Interpretovať Ezechielove videnie Trónu Voza a preskúmať prenos a recepciu tohto videnia v spisoch Druhého chrámu, najmä v textoch z Kumránu.

Research objective:

To interpret Ezekiel's Throne-Chariot Vision and to examine the evidence for the transmission and reception of Ezekiel's vision of Merkabah in Second Temple Judaism, especially in Qumran.

TÉMA č. 7.

Slovenský názov:

Život, smrť a ľudský osud v Ježišovom učení

Anglický názov:

Life, Death, and Human Destiny in Jesus' Teachings

Forma štúdia:

externá

Jazyk:

slovenský

Školiteľ:

prof. PaedDr. PhDr. ThDr. Imrich PERES, PhD.

Pracovisko:

Katedra Novej zmluvy

Abstrakt (SK): Ježišovo učenie obsahuje množstvo tém a motívov, ktoré sa rôznym

spôsobom obmieňajú a nádherne dopĺňajú. Jedným zo základných motívov je aj život, smrť a ľudský osud, ako to Ježiš pozoroval vo svojom okolí. V dizertačnej práci sa najsamprv vytvorí základná báza textov ako výber z Ježišových rečí s touto tematikou. Následne sa bude skúmať život človeka v uvedených textoch, v súvislosti s prežívaním radosti, utrpenia a smrti v určených kategóriách (muži, ženy, deti, rodiny, náboženské spoločenstvo). Pritom dôležitou súčasťou práce má byť aj pozorovanie zvyklostí ľudového trúchlenia a pochovávania mŕtvych, ako aj poskytovanie útechy a nádeje na základe eschatologických predstáv o smrti a záhrobnom živote v Ježišovom okolí. V závere práce sa vyanalizuje a vyhodnotí Ježišov vlastný prístup k uvedenej problematike a jeho špeciálny teologický "prínos" k riešeniu ľudových zvyklostí i nádejného eschatologického očakávania v jeho učení.

Abstrakt (A): Jesus' teachings contain many themes and motifs that vary in different ways and complement each other beautifully. One of the basic motives is life, death and human destiny, as Jesus observed in his surroundings. In the dissertation, a text base is first created as a selection of Jesus' speeches on this subject. Subsequently, human life will be examined in these texts, with respect to experiencing joy, suffering and death in the specified categories (men, women, children, families, religious community). An important part of the thesis should also be observing the customs of popular mourning, burial of the dead, as well as providing comfort and hope based on eschatological ideas about death and sepulchral life in Jesus' surroundings. At the end of the thesis, Jesus' own approach to this issue and his special theological "contribution" to solving popular customs will be analyzed and evaluated, as well as hopeful eschatological expectations in his teachings.

Výskumný zámer:

Cieľom dizertačnej práce je na základe analýzy vybraných novozmluvných textov a rozboru dobových zvykov, zachytených v patričných židovských a helenistických spisoch, dospieť k precíznejšiemu pohľadu na život človeka, na prežívanie smrti a na ľudové zvyklosti v súvislosti s pochovávaním mŕtvych. Vo svetle týchto údajov sa bude lepšie čítať dobové chápanie ľudského osudu, jeho cieľ, jeho zmysel a jeho nádej na prahu smrti, ako na to reflektoval aj pozemský Ježiš vo svojom učení.

The aim of the dissertation thesis, based on the analysis of selected NT. texts and analysis of contemporary customs captured in appropriate Jewish and Hellenistic writings, is to arrive at a more precise view of human life, the experience of death and folk customs with respect to burying the dead. In the light of these data, the contemporary understanding of human destiny, its purpose, its meaning and its hope on the threshold of death as reflected by the earthly Jesus in his teachings will be better understood.

TÉMA č. 8

Slovenský názov:	Strom života v Apokalypse
Anglický názov:	The Tree of Life in the Apocalypse
Forma štúdia:	externá
Jazyk:	slovenský

Školiteľ: prof. PaedDr. PhDr. ThDr. Imrich PERES, PhD.
Pracovisko: Katedra Novej zmluvy

Abstrakt (SK): Je známe, že Kniha Zjavenia je plná symbolov, ktoré pochádzajú zo všetkých oblastí života. V rôznych kontextoch sa opakovane spomína, že v tejto knihe sa môžeme stretnúť s určitou zvieracou symbolikou, číselnou symbolikou, astrálnou symbolikou, symbolikou svetla a farieb atď. Najčastejšie však autor Apokalypsy čerpá svoje symbolické obrazy zo sveta prírody. Také sú napríklad tie obrazy, ktoré zdôrazňujú význam rôznych rastlín (= rastlinná symbolika). Ján pozná určité palmové ratolesti (7,9), ako aj rôzne tuje (18,12). Ale strom života (ξύλον ζωής) dostáva v Knihe Zjavenia najzvláštnjší dôraz (22,8-21). Jeho poslaním v apokalyptike bolo vyživovať silu večného života. Preto nebeský strom bude vždy zeleným stromom, takže bude žiť v priebehu času (na rozdiel od pozemských stromov, ktoré môžu prinášať ovocie len periodicky) a tak bude pomáhať človeku. Strom života bude uprostred nebeského Jeruzalema. To môže tiež znamenať, že nebeský Jeruzalem bude zameraný na život a uzdravenie. Tento apokalyptický symbol však skrýva ešte mnoho iných atribútov. To bude poslaním odhaliť v dizertačnej práci.

Abstract (A): It is known that the Book of Revelation is full of symbols that come from all areas of life. In various contexts it is repeatedly mentioned that in this book we can encounter certain animal symbolism, numerical symbolism, astral symbolism, symbolism of light and colors, etc. Most often, however, the author of the Apocalypse draws his symbolic images from the world of nature. Such are, for example, those images that emphasize the meaning of various plants (= plant symbolism). John knows certain palm branches (7:9), as well as various thujas (18:12). But the tree of life (ξύλον ζωής) receives the most special emphasis in the Book of Revelation (22:8-21). Its mission in the apocalypse was to nourish the power of eternal life. Therefore, the heavenly tree will always be an evergreen tree, so it will live over time (unlike earthly trees, which can only bear fruit periodically) and thus help man. The tree of life will be in the middle of the heavenly Jerusalem. This could also mean that the heavenly Jerusalem will be focused on life and healing. However, this apocalyptic symbol hides many other attributes. This will be the mission of this dissertation to reveal.

Výskumný zámer:

Cieľom dizertačnej práce je dôkladne preskúmať knihu Zjavenia z pohľadu jej užívania rôznych symbolov. Keďže symbol „strom života“ má veľmi bohatý nábožensko-historický záber, preto bude dôležité preskúmať tento fenomén aj v literárnych prameňoch orientálnych náboženstiev a následne aj židovstva a grécko-rímskej mytológie. Pri ozrejmnení týchto údajov bude možné presnejšie určiť zmysel symboliky stromu života v Apokalypse Jánovej a následne aj jeho praktický význam pre cirkev v Malej Ázii.

The aim of the dissertation is to thoroughly examine the book of Revelation from the perspective of its use of various symbols. Since the symbol "tree of life" has a very rich

religious and historical scope, it will be important to examine this phenomenon also in the literary sources of oriental religions and subsequently also Judaism and Greco-Roman mythology. By clarifying these data, it will be possible to more precisely determine the meaning of the symbolism of the tree of life in the Apocalypse of John and subsequently its practical significance for the church in Asia Minor.

Schválené na zasadnutí Odborovej komisie EBF UK v Bratislave dňa 4. 3. 2026.

Schválené prof. PhDr. Michalom Valčom, PhD., garantom doktorandských študijných programov, v rámci zasadnutia Odborovej komisie EBF UK v Bratislave dňa 4. 3. 2026.